

UCHWAŁA Nr 1252/2015
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 24 listopada 2015 r.

w sprawie skierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z
Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 20 listopada 2015 r., poz. 1928)
- 2) art. 12 ust. 1 i 2, art. 18, art. 19 ust. 2, art. 21 ust. 1 i 1a oraz art. 137a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2015, poz.1064) w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1, 2, 3, 4 i 6 ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 20 listopada 2015 r., poz. 1928),
- 3) art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 20 listopada 2015 r., poz. 1928),
- 4) art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 20 listopada 2015 r., poz. 1928).

Na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 186 ust. 2 oraz art. 188 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r., zwanej dalej „Konstytucją”,

Krajowa Rada Sądownictwa wnosi o stwierdzenie, że:

- 1) ustawa z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 20 listopada 2015 r., 1928) jest niezgodna z art. 2, art. 7, art. 10, art. 112, i art. 119 ust. 1 i art. 123 Konstytucji RP, przez to, że została uchwalona przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego przepisami prawa, to jest z pominięciem opinii i wniosków Krajowej Rady Sądownictwa przewidzianych przez art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. nr 126, poz. 714 ze zm.);**

2) art. 12 ust. 1 i 2, art. 18, art. 19 ust. 2, art. 21 ust. 1 i 1a, oraz art. 137a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. z 2015, poz.1064) w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 1, 2, 3, 4 i 6 ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 20 listopada 2015 r., poz. 1928) są niezgodne z art. 2, art. 7, art. 10, art. 112, i art. 119 ust. 1 i art. 123 Konstytucji RP, przez to, że została uchwalona przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego przepisami prawa, to jest z pominięciem opinii i wniosków Krajowej Rady Sądownictwa przewidzianych przez art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. nr 126, poz. 714 ze zm.),

3) art. 1 pkt 5 oraz art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 20 listopada 2015 r., poz. 1928), są niezgodne z art. 2, art. 7, art. 10, art. 112, i art. 119 ust. 1 i art. 123 Konstytucji RP, przez to, że została uchwalona przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego przepisami prawa, to jest z pominięciem opinii i wniosków Krajowej Rady Sądownictwa przewidzianych przez art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. nr 126, poz. 714 ze zm.),

Na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, Krajowa Rada Sądownictwa wnosi o łączne rozpoznanie niniejszego wniosku wraz z wnioskami grupy posłów procedowanymi w Trybunale Konstytucyjnym pod sygnaturą akt K 29/15 oraz K 34/15.

UZASADNIENIE

I.

Zgodnie z art. 186 ust. 1 Konstytucji, Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Z tej normy wynika między innymi uprawnienie Rady do wypowiedzania się we wszystkich sprawach dotyczących niezależności sądów i niezawisłości sędziów, w tym także do opiniowania projektów ustaw. Kompetencja Rady do opiniowania ustaw została także przewidziana w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.) – dalej „ustawa o KRS”, zgodnie z którym *„Do kompetencji Rady należy opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sądownictwa i sędziów, a także przedstawianie wniosków*

w tym zakresie”.

Proces legislacyjny zakończony uchwaleniem przez Sejm ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 20 listopada 2015 r., poz. 1928) został przeprowadzony w sposób, który pozbawił Krajową Radę Sądownictwa możliwości przedstawienia opinii i wypowiedzenia się odnośnie procedowanego projektu ustawy. Nie ulega zaś wątpliwości, że zmiana przepisów dotycząca wyboru sędziów jest ściśle związana z ich niezawisłością.

Przedkładanie w ostatniej chwili do zaopiniowania Radzie projektów aktów normatywnych o szczególnym znaczeniu dla ustroju państwa, nieoprowadzone konsultacjami z uczestnikami procesu legislacyjnego, którym powinien być przedstawiony do zaopiniowania projekt aktu prawnego oraz nieuzasadnione okolicznościami przyspieszone uchwalanie nowych regulacji prawnych, godzi istotnie w dobro wymiaru sprawiedliwości, nie służy stabilności systemu prawnego oraz podważa autorytet i zaufanie obywateli do władzy ustawodawczej. Nie ulega także wątpliwości, że tak ważne dla państwa sprawy ustrojowe, do których zalicza się ustrój Trybunału Konstytucyjnego, nie mogą zostać podporządkowane doraźnym interesom ugrupowań politycznych, albowiem podważa to istotnie niezależność Trybunału Konstytucyjnego.

Organy władzy ustawodawczej zwróciły się do Rady o wyrażenie stanowiska w sprawie projektu ustawy w dniu 17 listopada 2015 r., czyli w tym samym dniu w którym skierowały projekt do pierwszego czytania na posiedzeniu Sejmu, a już 19 listopada 2015 r. projekt został ostatecznie uchwalony przez Sejm, 20 listopada 2015 r. przyjęty przez Senat i podpisany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Krajowa Rada Sądownictwa jest organem kolegialnym, wyrażającym swoje stanowisko w drodze uchwał podejmowanych na posiedzeniach plenarnych, zaplanowanych z odpowiednim wyprzedzeniem. Okoliczność ta powinna być uwzględniona przez organy władzy ustawodawczej w sytuacji, gdy przedkładany do zaopiniowania projekt aktu normatywnego mieści się w zakresie kompetencji Rady. W przeciwnym razie Rada zostaje pozbawiona możliwości zapoznania się z projektem aktu normatywnego oraz nie ma możliwości wyrażenia stanowiska dotyczącego takiego projektu. Rada zwraca uwagę, że ustawa o Trybunale Konstytucyjnym jest aktem szczególnej rangi o charakterze ustrojowym. Nie do zaakceptowania jest wprowadzanie zasadniczych zmian do tej ustawy w trybie i czasie dokonany przez ustawodawcę, bez ich uprzedniego zaopiniowania przez Krajową Radę Sądownictwa oraz inne uprawnione organy państwa.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 czerwca 1998 r. w sprawie o sygn.

K 3/98 stwierdził, że ustawa uchwalona przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego przepisami prawa do jej wydania skutkuje niezgodnością uchwalonej ustawy z art. 7 Konstytucji. Odnosząc się do kompetencji opiniodawczych Rady, Trybunał wskazał, że „*uprawnienie Krajowej Rady Sądownictwa do zajęcia stanowiska stwarza po stronie Sejmu (jego organów) określone obowiązki, a w szczególności obowiązek przekazywania KRS wszelkich projektów dotyczących ustroju sądów, obowiązek pozostawienia KRS dostatecznego czasu na zajęcie stanowiska oraz obowiązek rozważenia tego stanowiska, jeżeli zostanie ono przekazane Sejmowi. W świetle art. 9 ust. 1 ustawy o KRS nie ulega przy tym wątpliwości, że stanowisko to może zostać zajęte tylko w formie uchwały Rady, co nakazuje dochowanie takich czasowych ram postępowania opiniodawczego, które pozwolą na zebranie się Rady i zajęcie przez nią stanowiska*”.

II.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za naruszeniem przepisów Konstytucji regulujących tryb uchwalania ustaw, jest naruszenie zasady pierwszego czytania ustaw ustrojowych na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym niewątpliwie należy do ustaw regulujących ustrój państwa – funkcjonowanie władzy sądowniczej. Projekt ustawy wpłynął do Sejmu w dniu 13 listopada 2015 r., w dniu 17 listopada 2015 r. projekt ten został skierowany do pierwszego czytania w Komisji Ustawodawczej, które odbyło się w dniu 18 listopada 2015 r., a następnie w dniu 19 listopada 2015 r. odbyło się na posiedzeniu Sejmu drugie czytanie projektu ustawy oraz została podjęta decyzja o niezwłocznym przystąpieniu do trzeciego czytania, które odbyło się w tym samym dniu. W tym samym dniu uchwalona przez Sejm ustawa została przekazana Marszałkowi Senatu, który skierował ją do rozpatrzenia przez połączone Komisje Ustawodawczą oraz Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Senat przyjął ustawę bez poprawek w dniu 20 listopada 2015 r.

Opisane tempo prac legislacyjnych uniemożliwiło opiniowanie ustawy przez organy do tego uprawnione i naraziło na uszczerbek konstytucyjnie chronione wartości takie jak zaufanie obywateli do Państwa i stanowione go przez nie prawa oraz dialogu społecznego.

**Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
Za zgodność z oryginałem**

DYREKTOR
Wydział Organizacyjny
Biura Krajowej Rady Sądownictwa

Marcin Błażowski

